

Zvartnots. Archeological site, 7th c.

იკომოს სომხეთი
 იკომოს სომხეთი არის ძეგლებისა და ღირსშესანიშნავი ადგილების საერთაშორისო საბჭოს სომხეთის ეროვნული კომიტეტი. სომხეთის იკომოსი არის 2002 წელს დაარსებული არასამთავრობო ორგანიზაცია, რომელიც იღვწის კულტურული მემკვიდრეობის ძეგლების კონსერვაციის, დაცვისა და რეაბილიტაციისათვის. ორგანიზაცია აერთიანებს 70 პროფესიონალს, მათ შორის ახალგაზრდა პროფესიონალებს.

იკომოს სომხეთი წარმოდგენილია არაერთ საერთაშორისო სამეცნიერო კომიტეტში: ხალხური არქიტექტურა, ისტორიული ქალაქები და სოფლები, მემკვიდრეობის ძეგლების პრეზენტაცია და ინტერპრეტაცია, კედლის მხატვრობა, კულტურული მარშრუტები და მე-20 საუკუნის მემკვიდრეობა.

Architectura | Prestizh

„არქიტექტურა და პრესტიჟი“ 1994 წელს დაარსებული კერძო კომპანიაა, რომელმაც დიდი გამოცდილება მიიღო პოსტ-საბჭოთა რეალობაში პრაქტიკული ურბანული დაგეგმარების, არქიტექტურული და ინტერიერის დიზაინის, განსაკუთრებით კი ისტორიული და ბუნებრივი მემკვიდრეობის სფეროებში. ამავდროულად, პოსტ-საბჭოთა სივრცესა და ეპოქაში

წმ. სოფიას სამონასტრო კომპლექსი. XI-XVII სს. St. Sophia Monastic Complex, 11-17th cc.

ის იყო პირველი პროფესიული ჟურნალის გამომცემელი. ჟურნალში განსაკუთრებით აქცენტირებული იყო მემკვიდრეობის განვითარება და მისი ანალიზი, განხილული იყო მაგალითები როგორც პოსტ-საბჭოთა რეგიონიდან, ისე საერთაშორისო პრაქტიკიდან. კომპანიას რეგიონალურ და საერთაშორისო პროექტებში მონაწილეობის დიდი გამოცდილება აქვს.

Architectura | Prestizh
 "Architectura | Prestizh" is a private agency, founded in 1994, which has gained a considerable experience in the Post-Soviet reality, in terms of practical urban planning, architectural and interior design with the special focus on historic and environmental heritage. In parallel, it was one of the first and successful publishers of the professional magazine in Post-Soviet epoch and area. In the magazine special emphasis was laid on the development of the heritage and its analysis, highlighted were cases of the Post-Soviet region, as well as best international practices. The agency has a vast experience of participating in the regional and international projects.

ნორვეგიის კულტურული მემკვიდრეობის დირექტორატი
 ნორვეგიის კულტურული მემკვიდრეობის დირექტორატი – რიკსანტიკვარენი პასუხისმგებელია ნორვეგიის კულტურული მემკვიდრეობის აქტის და ნორვეგიის პარლამენტის მიერ დამტკიცებული მიზნების პრაქტიკულ განხორციელებაზე. დირექტორატი ექვემდებარება ნორვეგიის გარემოს სამინისტროს და თანამშრომლობს მასში შემავალ სხვა დირექტორატებთან. საერთაშორისო თანამშრომლობა რიკსანტიკვარენის სტრატეგიაში განსაზღვრული ერთ-ერთი მიზანია. საერთაშორისო თანამშრომლობის გზით რიკსანტიკვარენს აქტიური წვლილი შეაქვს კაცობრიობის კულტურული მემკვიდრეობის დაცვის საქმეში და ხელს უწყობს კულტურული უფლებებისა და კულტურული მრავალფეროვნების გაძლიერებას.

მაიჰაუგენი. ლილეჰამერის ღია ცის ქვეშ მუზეუმი Maihaugen. Open-Air Museum, Lillehammer

Norwegian Directorate for Cultural Heritage – Riksantikvaren
 The Directorate for Cultural Heritage – Riksantikvaren is responsible for the practical implementation of the Norwegian Cultural Heritage Act and the objectives, laid down, by the Norwegian Parliament (Stortinget). Riksantikvaren comes under the environmental management umbrella, and answers to the Ministry of the Environment. Riksantikvaren collaborates with other directorates in the environmental sector wherever appropriate. International Activities – Working in an international perspective is one of the aims stipulated in the strategy of Riksantikvaren. Through international co-operation Riksantikvaren actively contributes towards safeguarding the cultural heritage of mankind, including cultural rights and cultural diversity.

ზემო სვანეთი, უშგულის თემი Upper Svaneti, Ushguli community

2008 წლის დეკემბერში ევრო კომისიამ მიიღო კომუნიკაცია აღმოსავლეთ პარტნიორობის შესახებ, რომლის მიხედვით, „ევრო კავშირი განსაკუთრებით აღიარებს კულტურული თანამშრომლობისა და ინტერ კულტურული დიალოგის ღირებულებას, რომელიც საგარეო პოლიტიკის განუყოფელი ნაწილია. ევრო კომისია ხაზს უსვამს კულტურული თანამშრომლობის მნიშვნელობას პოლიტიკური პროცესებისა და გამოწვევების საპასუხოდ“ აღმოსავლეთ პარტნიორობის ინიციატივა ოფიციალურად 2009 წლის 7 მაისს პრაღის სამიტზე დაიწყო.
 აღმოსავლეთ პარტნიორობის ფარგლებში გამოაცხადა აღმოსავლეთ პარტნიორობის კულტურული პროგრამა რეგიონში კულტურის სექტორის მხარდასაჭერად და რეფორმების, ტოლერანტულობის და სოციალური ერთობის გაძლიერებისათვის კულტურის როლის გასაზრდელად.

Following the adoption of the Commission Communication on the Eastern Partnership in December 2008, according to which 'The EU has specifically recognised the value of cultural cooperation and intercultural dialogue as an integral part of all external policies and has underlined the importance of cultural cooperation in addressing political processes and challenges', the partnership initiative was officially launched at the Prague Summit meeting on 7 May 2009. The Eastern Partnership has called for a specific Eastern Partnership Culture Programme to strengthen the capacity of the culture sector in the region and enhance the role of culture as a force for reform, promotion of tolerance and social cohesion.

პროექტს მხარს უჭერს: პოლონეთის საელჩო საქართველოში, ბრიტანეთის საბჭო – საქართველო.

- პროექტის ასოცირებული პარტნიორები არიან:**
- კავკასიის გარემოსდაცვითი არასამთავრობო ორგანიზაციათა ქსელი - (CENN)
 - ერებუნის ისტორიულ-არქეოლოგიური მუზეუმ-ნაკრძალი (სომხეთი);
 - უკრაინის ძეგლთა დაცვისა და კვლევის ინსტიტუტი

The Programme is supported by Polish Embassy in Tbilisi, British Council Georgia.

- The project associates are:**
- Caucasus Environmental NGO Network (CENN)
 - "Erebuni" Historical & Archaeological Museum-Reserve (Armenia)
 - Institute of Monuments Protection Research (Ukraine)

- საჭირო ბმულები / Related Links
 Delegation of the European Union to Georgia http://eeas.europa.eu/delegations/georgia/index_en.htm
 Development and cooperation - EUROPEAID http://ec.europa.eu/europeaid/index_en.htm
 Eastern Partnership Culture Programme <http://www.euroeastculture.eu>

დაგვიკავშირდით
 ICOMOS საქართველო
 ბეთლემის აღმართი 16ბ,
 0105 თბილისი
 ტელ: (+995 32) 2-98-45-27.
 ელ-ფოსტა: rcchd@icomos.org.ge

CONTACT US
 ICOMOS Georgia
 16b, Betlemi ascent,
 0105 Tbilisi, Georgia
 Phone: (+995 32) 2-98-45-27.
 E-mail: rcchd@icomos.org.ge

<http://rcchd.icomos.org.ge>

პროგრამა დაიბეჭდა ევროკავშირის მხარდაჭერით და მის შინაარსზე პასუხისმგებელია ICOMOS საქართველო. ევროკავშირი ვერ აცემს პასუხს ბროშურაში გამოქვეყნებულ ინფორმაციაზე.

This booklet has been published with support from the European Union. ICOMOS Georgia is responsible for the content of this booklet and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

აღმოსავლეთ პარტნიორობის აუტორიული პროგრამა
 EASTERN PARTNERSHIP CULTURE PROGRAMME

**რეგიონალური თანამშრომლობა
 კულტურული მემკვიდრეობის
 განვითარებისთვის**
 2012-2014
**Regional Co-operation
 for Cultural Heritage Development**

პროგრამის მიზანი:

პროექტის მიზანია გააუმჯობესოს მემკვიდრეობის მართვის გარემო და რეგიონალური თანამშრომლობის გზით ხელი შეუწყოს აღმოსავლეთ პარტნიორობის რეგიონში მემკვიდრეობის სექტორის მმართველობის დახვეწას. აგრეთვე, აღმოსავლეთ პარტნიორობის რეგიონში მიაღწიოს კულტურული მემკვიდრეობის სიცოცხლისუნარიან დაცვას და მის ინტეგრაციას ეკონომიკური განვითარების სფეროში.

პროგრამის ამოცანები:

- მემკვიდრეობის ეროვნული პოლიტიკის განვითარება;
- კულტურული მემკვიდრეობის სფეროს ინტერესთა ჯგუფების კვალიფიკაციის ამაღლება მდგრადი ეკონომიკური განვითარების სფეროში მემკვიდრეობის როლის გაზრდის მიზნით;
- რეგიონული თანამშრომლობის განვითარება და გამოცდილების გაზიარება როგორც აღმოსავლეთ პარტნიორობის რეგიონში, ასევე რეგიონსა და ევრო კავშირის ქვეყნებს შორის;
- დაგეგმვისა და გადაწყვეტილების მიღების პროცესებში სამოქალაქო საზოგადოების ჩართვის მხარდაჭერა.

RCCHD პროგრამის აქტივობები და მოსალოდნელი შედეგები:

1. კულტურული მემკვიდრეობის ეროვნული პოლიტიკის კონცეფციის შემუშავება

კულტურული მემკვიდრეობის ეროვნული პოლიტიკის შემუშავება დაეფუძნება მართვის სისტემების, ადმინისტრირების, საკანონმდებლო ბაზისა და ინსტიტუციური მოწყობის, ასევე მემკვიდრეობის დაცვის სფეროს ქვეყნის განვითარების სტრატეგიაში ინტეგრაციის ანალიზს უკრაინასა და საქართველოში. ეროვნული კონცეფციის შემუშავებისას გამოყენებული იქნება საერთაშორისო პრაქტიკის საუკეთესო მაგალითების შედარებითი ანალიზი. **საქართველოსა და უკრაინაში შემუშავდება კულტურული მემკვიდრეობის ეროვნული პოლიტიკის კონცეფციის პროექტი.**

2. აღმოსავლეთ პარტნიორობის რეგიონიდან მემკვიდრეობის სფეროს ინტერესთა ჯგუფების უნარ-ჩვევების განვითარება

რეგიონული და ევროპელი ექსპერტების მიერ შემუშავდება თემატური პროგრამები. თბილისში ჩატარდება თემატური უორკშოპების სერია ინტერესთა ჯგუფებისათვის აზერბაიჯანიდან, სომხეთიდან, უკრაინიდან და საქართველოდან. შედეგად, დაგროვდება სათანადო ცოდნა და გამოცდილება, რათა შეიქმნას კულტურული მემკვიდრეობის განვითარების რეგიონული ცენტრი, რომელიც ხელს შეუწყობს პროფესიული გამოცდილებისა და ცოდნის გაზიარებას რეგიონულ და საერთაშორისო დონეზე. **დაფუძნდება კულტურული მემკვიდრეობის განვითარების რეგიონული ცენტრი.**

3. რეგიონული პროფესიული ქსელის შექმნა და თანამშრომლობა რეგიონული ინტეგრაციის პროცესის მხარდასაჭერად

კულტურული მემკვიდრეობის რეგიონულ ელექტრონულ ჟურნალსა და ფორუმს ეყოლება რეგიონული სარედაქციო საბჭო, ხოლო ჟურნალში გამოქვეყნდება სტატიები აღმოსავლეთ პარტნიორობის რეგიონის ყველა ქვეყნიდან. მასში ასევე აისახება პროექტის ყველა აქტივობა. **შეიქმნება მემკვიდრეობის სპეციალისტთა რეგიონული ქსელი.**

4. საზოგადოების გათვითცნობიერების კამპანია

აქტივობა ორ ძირითად მიმართულებას მოიცავს:
ა. საპილოტე პროექტები საქართველოსა (მცხეთა) და სომხეთში (ერეზის ისტორიულ-არქეოლოგიური მუზეუმ-ნაკრძალი) მიზნად ისახავს ისტორიულ ადგილებში მცხოვრებ ადგილობრივ მოსახლეობას უკეთ გააცნოს მემკვიდრეობის ძეგლის ღირებულებები და მისი დაცვის პრინციპები. ჩატარდება სემინარები მოსახლეობისათვის. **შეიქმნება სახელმძღვანელო მასწავლებლებისთვის, რომელიც ადაპტირებადი იქნება აღმოსავლეთ პარტნიორობის რეგიონის სხვა ქვეყნებისათვის.**

Overall objective the Programme:

To improve the heritage management environment and achieve better governance of heritage sector in EP region through developing regional co-operation for cultural heritage development, and to achieve integration of Cultural Heritage into economic development and its sustainable protection in the EP region.

Specific objectives of the Programme:

- Development of national policy for heritage;
- Capacity building of heritage sector stakeholders with the aim of enhancing role of heritage in sustainable economic development;
- Promotion of the regional co-operation and exchange of experience within the EP region and between the region and EU countries;
- Support of the civil society involvement in the planning and decision making processes;

RCCHD Programme Activities and expected results:

Activity 1. Development of National Policies for cultural heritage.

Development of the national policies will focus on the analysis of the management systems, administrative structures and operating modes, legislative basis and institutional framework of the heritage preservation sector and level of its integration in an overall national development strategy within Georgia and Ukraine. Comparative analysis of best practices will be used. **Draft National Policy for Cultural Heritage** in Georgia and Ukraine will be produced.

Activity 2. Capacity building for heritage sector stakeholders of the EP region.

Programmes with specific topics will be prepared by regional and European experts. Series of workshops will be held in Tbilisi for stakeholder groups from Azerbaijan, Armenia, Georgia, and Ukraine. These activities will help to accumulate adequate knowledge and experience to establish a centre of expertise of the regional dimension contributing to the exchange of best practice and transfer of competencies on the regional and international levels. **Regional Centre for Cultural Heritage Development will be established.**

Activity 3. Regional Professional networking, co-operation in the context of regional integration.

Regional E-magazine with forum on cultural heritage development will be managed by the regional editorial board, published articles will be provided from all countries of EP region. All proposed project activities will be highlighted in the magazine. **EP regional network of heritage professionals will be created.**

Activity 4. Public awareness activities to contribute to the democratisation of the decision making and planning processes and activate involvement of the civil society in elaboration and implementation of the cultural heritage policies in the EP region:

Public awareness activities comprise two major directions:

- a. pilot project in Georgia, on Historic Town of Mtskheta and in Armenia, on "Erebuni" Historical & Archaeological Museum-Reserve, with the aim to sensitise and make the local community living around the sites aware of site values and protection needs, through seminars for stakeholders. Teacher's manual adaptable for other heritage sites in countries of EP region will be produced.
- b. wider awareness campaign on most important initiatives or decisions made in heritage preservation sector in Georgia, through press-conferences, public debates, media coverage and petitions.

The Programme will be implemented in close co-operation with all relevant State and non-state stakeholders of the region.

ბ. ფართო საზოგადოების გათვითცნობიერების კამპანია განხორციელდება საქართველოში და მიმართული იქნება მემკვიდრეობის სფეროში მნიშვნელოვანი ინიციატივებისა თუ გადაწყვეტილებების მიმართ საზოგადოებრივი ყურადღების მიპყრობაზე. კამპანიას ექნება საჯარო დებატების, პრეს-კონფერენციების სახე და გაშუქდება მედია საშუალებებით.

პროექტი განხორციელდება რეგიონის სამთავრობო და არასამთავრობო სექტორთან მჭიდრო თანამშრომლობით.

პროექტის წამყვანი პარტნიორი – იკომოს საქართველო

იკომოს საქართველო არის არასამთავრობო ორგანიზაცია რომელიც მიზნად ისახავს მემკვიდრეობის კონსერვაციას. ის დაარსდა 1993 წელს როგორც ძეგლებისა და ღირსშესანიშნაობათა საერთაშორისო საბჭოს ეროვნული კავშირი. იკომოს საქართველოს მისიაა, ეროვნულ დონეზე გაავრცელოს და დაამკვიდროს კონსერვაციის საერთაშორისო სტანდარტები. ამ მიზნით, იკომოს საქართველოში ფუნქციონირებს თემატური სექციები (ხალხური არქიტექტურა, ისტორიული დასახლებები, კულტურული ტურიზმი, სარესტავრაციო მეთოდოლოგია) და აგრეთვე ხორციელდება პილოტური პროექტები, სადაც პრაქტიკულად გამოიყენება საერთაშორისოდ აღიარებული საკონსერვაციო მეთოდოლოგია.

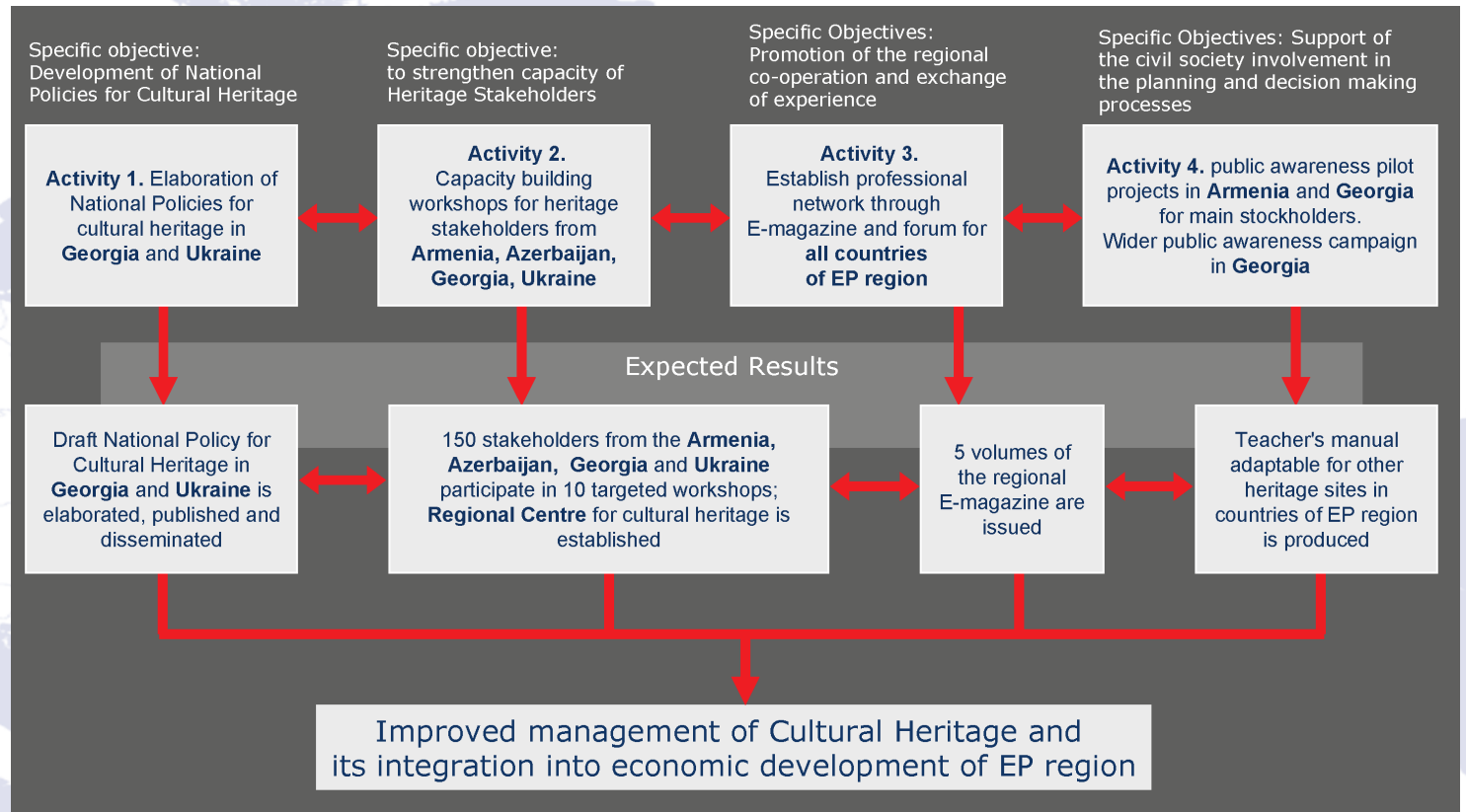
Leader Partner – ICOMOS Georgia

ICOMOS Georgia is a non-governmental organisation of professionals dedicated to the conservation of heritage resources. It was founded in 1993 as a National Union of the International Council of Monuments and Sites. The mission of the ICOMOS GEO is to promote and disseminate international standards of conservation at national level. For this reason ICOMOS GEO, apart from national scientific sections (vernacular architecture, historic settlements, cultural tourism, restoration methodology), ICOMOS GEO runs a number of pilot projects, where internationally recognised conservation methodology is practically applied.

Partners

ICOMOS /Armenia

Council on Monuments and Sites. It is a non-governmental organization founded in 2002. That is an organization of professionals concerned with furthering the conservation, protection, rehabilitation and enhancement of monuments and sites. 70 professionals are the members of this organization, among them there are many young professionals. ICOMOS/Armenia is represented in International Scientific Committees such as vernacular architecture, Historic Towns and Villages, Interpretation and Presentation of Cultural Heritage Sites, Mural painting Cultural Routes and 20th century Heritage.

პროექტის ყოველი კონკრეტული ამოცანა გამოხატულებას პოულობს პროექტის აქტივობებში, რომელთა ერთობლიობით მიიღწევა პროექტის მთავარი მიზანი – აღმოსავლეთი პარტნიორობის რეგიონში კულტურული მემკვიდრეობის მართვის გაუმჯობესება და მისი ინტეგრაცია ეკონომიკური განვითარების სფეროში. Each specific objective translates into project activities, which, in their own turn, form a chain of actions to achieve overall goal of the project.